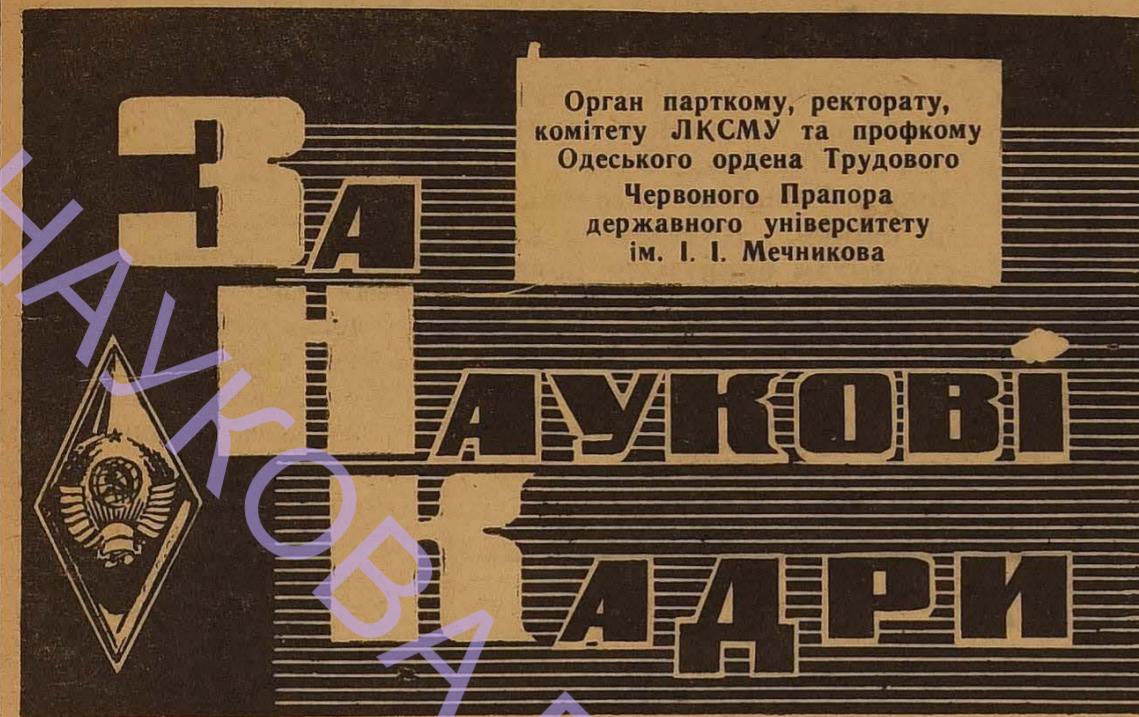

ЗИМОВА СЕСІЯ—В РОЗПАЛІ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, єДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ

XXXIV

№ 3 (914)

24 СІЧНЯ
1968 р.

Ціна 2 коп

ЗАПОРУКА УСПІХУ

ПРОЙШЛО три тижні зимової екзаменаційної сесії — напруженій студентської пори. Щоденно на всіх наших факультетах йдуть іспити, щоденно в багатьох аудиторіях викладачі-екзаменатори вимовляють одну й ту ж фразу:

— Давайте вашу залікову книжку.

І студенти протягують свої залікові книжки, щоб через деякий час в них з'явились записи, які говорили б за те, як вчився студент протягом семестру.

Пройшло три тижні сесії. В розпалі — іспити. Багато груп різних факультетів радують своїми успіхами. Про студентів однієї такої групи, які успішно склали іспит з історії КПРС, розповідає сьогодні в газеті старший викладач Е. Шиян.

Добрі вісті йдуть з факультету іноземних мов. Тут особливо радують першокурсники, які успішно тримають перші в своєму житті вузівські іспити.

Непогані показники в навчанні у студентів-істориків,

фізиків, хіміків, географів, біологів, юристів.

Все це — добре. Засмучує лише те, що не скрізь іспити проходять чітко, організовано і своєчасно. Є факти, коли іспити приймаються допізна, коли на екзамен в установлений день без поважних причин не з'являються окремі студенти.

Це особливо характерно для груп вечірнього навчання. Так, на механіко-математичному факультеті на другому курсі в групі математиків іспит з історії КПРС було чомусь перенесено з 19 на 18 січня, що, зрозуміло, негативно відбилося на підготовці студентів. В цій же групі 8 студентів не з'явились на екзамен.

Такі ж факти зареєстровано і на інших факультетах. З ними миритися не можна. Іспити на всіх факультетах повинні проходити організовано, чітко, без зривів і переносів.

У високій організованості — запорука успіху екзаменаційної сесії.

СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ

НЕ З ЛЕГКИХ був минулій семестр. Він вимагав від студентів величного напруження сил. І ось настав час показати, як засвоено програмний матеріал.

НА ЗНІМКУ: студентка п'ятого курсу фізичного факультету Л. ГОРЄВА відповідає доценту С. КОНТУШУ з спеціального курсу «Фізика аерозолей».

СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ

В ЦІ НАПРУЖЕНІ ДНІ
ПРАЦЮЙ СУМЛІННО,
ЗРОБИ ВСЕ, ЩОБ ЗАВЕРШИТИ
ЗИМОВУ ЕКЗАМЕНАЦІЙНУ СЕСІЮ
З ВИСОКИМИ ОЦІНКАМИ!

КОНКУРС ЗАКІНЧИВСЯ—
КОНКУРС ТРИВАЄ

ПРО ПРОВЕДЕННЯ ВСЕСОЮЗНОГО КОНКУРСУ
СТУДЕНТСЬКИХ РОБІТ З ПРОБЛЕМ
СУСПІЛЬНИХ НАУК, ІСТОРІЇ ВЛКСМ
І МІЖНАРОДНОГО МОЛОДІЖНОГО РУХУ

В 1968 РОЦІ радянський народ і все прогресивне людство відзначатимуть знаменні дати — 150-річчя від дня народження К. Маркса, 50-річчя Радянської Армії і 50-річчя ВЛКСМ. Підготовка до цих ювілеїв і їх святкування у вищих училищах повинні бути ознаменовані дальшим розгортанням студентської наукової роботи з проблем суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху.

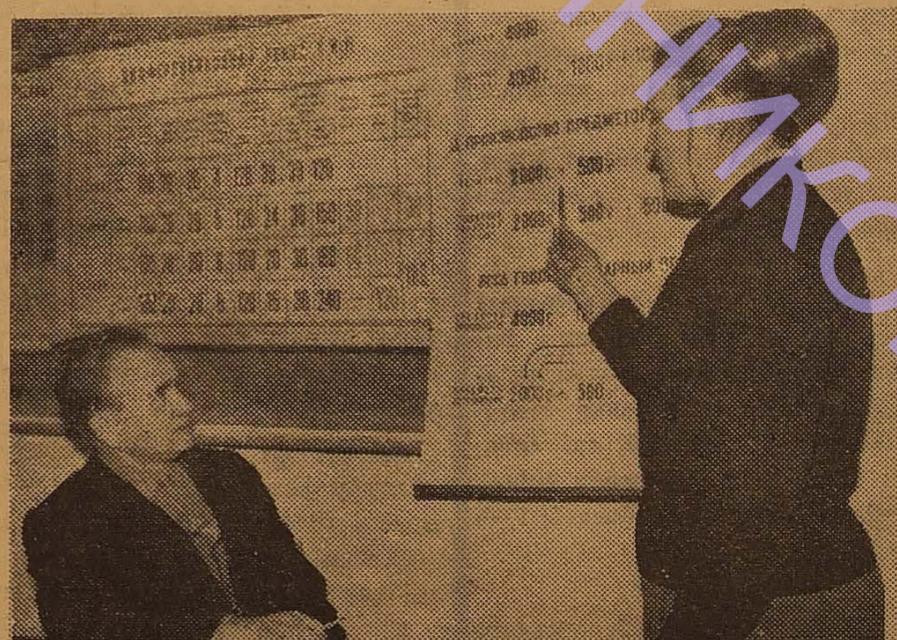
Колегія Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР і Секретаріат ЦК ВЛКСМ постановили провести в 1967—1968 рр. другий Всеосоюзний конкурс студентських наукових робіт з суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху.

Перший конкурс проводився в 1967 році і був присвячений 50-річчю Великого Жовтня. В цьому конкурсі активну участь взяли студенти нашого університету. Дев'ять наукових робіт студентів ОДУ були відзначені дипломами МВССО УРСР та ЦК ЛКСМУ.

Багато наших студентів, безсумнівно, візьмуть участь і в другому конкурсі.

Закінчення на 3-й стор.

СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ

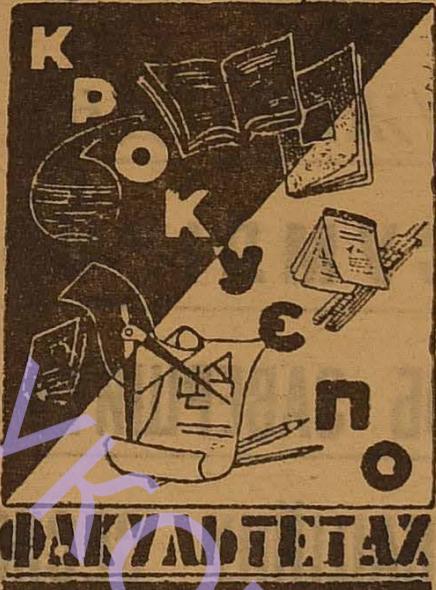

ЛЮДНО в ці дні в університеті. Іде зимова екзаменаційна сесія. В цей час звітують за своє навчання і студенти-заочники.

НА ЗНІМКУ: студентка четвертого курсу філологічного факультету В. КОЛЕСНИК складає іспит з політичної економії кандидату економічних наук С. ПРОДАНЦЮ.

СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ СЕСІЯ

СЕСІЯ

ПРОТЯГОМ СЕМЕСТРУ

У П'ЯТИКУРСНИКІВ-ФІЛОЛОГІВ українського відділення вечірнього навчання вже позаду половина іспитів. Вже, в основному, вималювалась картина, як той чи інший студент працював протягом семестру.

Але, як це завжди буває, до неї, сесії, знову повертаються після її закінчення. Це закономірно. Треба підбити підсумки, зробити висновки, подумати, що треба зробити, щоб наступна сесія пройшла краще попередньо.

Панас Юхимович Данилко добре пам'ятає як складали п'ятикурсники залік з методики літератури. Добре знає студентів, з якими довелось працювати протягом семестру. Йому запам'ятається цей курс серйозним ставленням до лекцій та практичних занять. Очевидно, саме тому залік пройшов успішно.

Серед кращих відзначаються відповіді Березовської, Березенської, Навроцької, Хрищанович, Бучко та Полуєва. Їх глибокі знання — результат сумлінної праці протягом семестру.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНА ХРОНІКА

● П'ять груп студентів-заочників склали в зимову сесію іспит з зарубіжної літератури. Найкраще підготувалися до нового філології другої групи. Знання багатьох студентів інших груп, як зазначає екзаменатор М. Соколянський, залишають бажати багато кращого.

Близьку відповідала на екзаменаційні питання студентка І. Кірш, яка цілком заслужено одержала оцінку «відмінно».

● Студенти групи теплофізиків четвертого курсу фізичного факультету успішно витримали екзамен з спецкурсу «Фізика тепло- масообміну». З 24 осіб, які складали іспит, 12 одержали оцінку «відмінно», 11 — «добре» і 1 — «задовільно».

● Першокурсники іспанського відділення факультету іноземних мов склали свій перший іспит. З 9 осіб чотири одержали оцінку «відмінно», чотири — «добре», а відповідь одного студента було оцінено задовільно.

В ДВОХ ГРУПАХ

УСПІШНО складено іспит з історії КПРС студентами третьої групи другого курсу фізичного факультету. З 32 осіб, які складали іспит, 12 відповіло на «відмінно», 15 — на «добре» і знання п'яти оцінені як задовільні.

Правда, в цій групі є й одна «двійка». Господарем її став Анатолій Волков. Цей студент протягом семестру пропустив третину занять, а

в ті дні, коли Волков з'являвся в аудиторію, він теж умудрявся запізнюватись. Так що «двійка» — закономірна і служить показником ставлення Волкова до навчання.

Тепер про першу групу другого курсу фізичного факультету. Тут тільки 7 студентів одержали «відмінно». Серед них — Тимофієнко, Тарасов, Писаренко, Безденежний.

Відмінну оцінку одержав і студент Рябов. Він — комуніст. І своїм ставленням до навчання, активною громадською роботою виправдовує це високе звання.

На жаль, в першій групі довелось виставити студентам Поливкіну, Курса, Седову і Сидорову незадовільні оцінки. Доведеться цим студентам напружено попрацювати, щоб ліквідувати прогалини в своїх знаннях.

Так проходив іспит з історії КПРС, в двох групах другого курсу фізичного факультету.

МИНУЛОІ неділі студенти-вечірники третього курсу хімічного факультету тримали іспит з фізики. Вразило, перш за все, те, що багато не з'явилось на іспиті. Чому? в цьому повинен збиратись деканат хімічного факультету і вжити відповідних заходів до тих, хто не з'явився в призначений день на іспиті.

Тепер про результати іспиту. Всього складали фізичку 18 студентів. Підсумки екзамену не радують. Я зміг виставити лише одну відмінну оцінку. Її одержала студентка Білоусенко. Шість студен-

тів — Віленський, Калашникова, Охапова, Орлюк, Зимакова і Ревич — склали екзамен на «добре». В останніх — «задовільно».

В чому причина таких, прямо скажемо, неважливих результатів? Напевне, в тому, що багато студентів-вечірників протягом семестру зневажливо ставились до систематичної роботи над курсом фізики. А він — великий. І, при-

родно, що перед самим екзаменом надобуджити прогаяне не можна було.

Повинен сказати, що на результатах екзамену негативно відбилося і те, що деякі студенти погано відвідували поточні заняття. Життя показало, що ті студенти, які відвідували заняття протягом семестру, хоч на «трійку», але іспит витримали.

Думається, що все сказане примусить деяких студентів-вечірників змінити своє ставлення до навчання.

Доцент С. ГОЛУБ.

ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

СТУДЕНТ-ОСОБА ВІДПОВІДАЛЬНА

НА ДОПОМОГУ МОЛОДИМ ВИКЛАДАЧАМ УНІВЕРСИТЕТУ

НЕ МОЖНА уявити собі виховний процес у вищій школі як уособлену діяльність викладачів і студентів. Педагогічно студенти і викладачі зв'язані безпосередньо, що відбувається на очах у всіх, і опосередковано, що буває непомітно для самих студентів чи викладачів.

Проте це не означає, що педагогічно зв'язані між собою вихователі і вихованці, позбавлені самостійності. Навпаки, принцип активності і самостійності студента діє не тільки в учбовій, але і виховній роботі. Практично буває так, що у виховній сфері можливостей для доцільної самодіяльності більше, ніж в учбовій. Кожен

студент має необмежену можливість розкрити себе як особу в житті колективу, удосконалити свою здібності і задовільнити всі свої розумні бажання і наміри.

Про керівну роль педагогічного складу у формуванні студентів ми повинні говорити прямо і без застережень. Зніжки на те, що у вузі навчаються дорослі люди, які не потребують опіки, не може бути. Але керівна роль професорів і викладачів у вищій школі аж ніяк не зводиться до дріб'язкової опіки. Керівна роль реалізується у складному комплексі прямих і опо-

сердкованих впливів на студента як з боку окремих викладачів, так і колективів кафедр. Вже при глибокому розкритті наукової проблеми в лекції і вивії своего ставлення до фактів і подій педагог

показують, що наша орієнтація на зрілість студента імпонує їм і викликає зворотне відчуття довір'я і поваги до викладача. Коли ж ми ставимось до студента як до школяра, не розраховуємо на його

відповіальну дію, то цим ми припиняємо юнацьку гідність, мимовід перетворюємо студента лише на пасивний об'єкт виховання.

Нам якось довелося в одному руслі розглядати скаргу групи студентів, які хотіли провести збори групи без присутності куратора і відверто поговорити про наболілі питання. Але прикріплений викладач, який діяв у стилі ментора, зауважив ім. Бажання групи було закономірним. Воно відбивало природні особливості нашого студента.

Ще один педагогічний аспект цієї проблеми. Не важко помітити, що наша установка на відповіальність студента і довір'я до них викликає у студентів відчуття своїх сил, упевненість в успіхі. І в таких умовах менше місця для байдужості. Буває ж так, що ми, зіткнувшись з фактом байдужості, поспішаємо звинуватити студента, шукаємо таємничі джерело впливу на них, але не помічаємо, що студент зневірився у своїх силах під постійними докорами викладача, що навіяв йому безрадісну перспективу. Чуємо ж ми інколи твердження викладача: нехай декілька разів прийде до мене, то може, складе екзамен на «трійку».

Розрахунок на відповіальність студента, на зворотні його дії потрібен у всіх сферах навчання і виховання. Навчитися викликати і використовувати такі дії — завдання молодого викладача.

Доцент І. КОБИЛЯЦЬКИЙ.

ЦЕ — РАДУЄ!

ЕКЗАМЕНАЦІЙНА сесія на факультеті іноземних мов — в розпалі. Тим, хто склав перші іспити, вони принесли багато приємного. Особливі першокурсникам. Як зазначив доцент Ю. Новиков, вони склали всі заліки і з високими результатами залишили позаду літерний іспит.

— Набір цього року, — сказав Юрій Семенович, — радує. Студенти-першокурсники виявилися напрочуд працьовитими. Вони підійшли до сесії добре підготовленими.

Екзаменаційна відомість студентів-першокурсників німецького відділення рясніє відмінними та добрими оцінками. З 20 осіб двох груп одинадцять одержали «відмінно». Серед них — М. Єлков, В. Розумій, Л. Чугунова, Л. Луговська, В. Рубан, З. Шешеля та інші.

Добре результати і у студентів першого курсу французького відділення, які теж, повністю розрахувавши з заліками, успішно склали свій перший іспит. Вони одержали чотири відмінних, чотири добрих і тільки три задовільних оцінок.

Складли заліки та один іспит третьокурсники та четвертоокурсники.

У випускників позаду заліки та два іспити. Результати відрадні. По дві відмінні оцінки мають З. Запорожець, Т. Влатимирова, М. Таранчука.

Відзначив Ю. Новиков і студентів перших та других курсів вечірнього навчання, які склали всі заліки і один іспит. Результати і в них — непогані.

Щодня на факультеті іноzemних мов йдуть екзамени. На знімках (вгорі): студентка-п'ятикурсниця англійського відділення Л. ТКАЧЕНКО (праворуч) складає іспит з французької мови старшому викладачеві С. ТАНАСЮК. На знімку в центрі — іспит з англійської мови приймає від студента третього курсу німецького відділення Н. КОРІНЧУКА викладач Л. ЛУГОВЦОВА. На знімку внизу — студентка А. ІВАНОВА складає іспит старшому викладачеві Г. ЛУЧИНІЙ (ліворуч).

СТУДЕНТ другого курсу хімічного факультету С. Якубінський старанно оволодівав історією КПРС. І його відповідь на екзамені з цієї дисципліни відзначалася ясністю і глибиною. «Відмінно» — так оцінила його знання екзаменатор.

НА ЗНІМКУ: студент С. ЯКУБІНСЬКИЙ (зліва) складає іспит з історії КПРС доценту О. АЛЬОШКІНУ.

КОНКУРС ЗАКІНЧИВСЯ— КОНКУРС ТРИВАЄ

ПРО ПРОВЕДЕННЯ ВСЕСОЮЗНОГО КОНКУРСУ
СТУДЕНТСЬКИХ РОБІТ З ПРОБЛЕМ
СУСПІЛЬНИХ НАУК, ІСТОРІЇ ВЛКСМ
І МІЖНАРОДНОГО МОЛОДІЖНОГО РУХУ

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Висунуті на конкурс студентські реферати і доповіді повинні являти собою самостійно виконані роботи з актуальних проблем супільних наук з використанням широкого кола творів класиків марксизму-ленінізму, супільно-політичної літератури, з використанням архівного і сучасного матеріалу, даних конкретних соціологічних досліджень.

Другий Всеоюзний конкурс проводиться в три тури.

Перший тур відбудеться в квітні-травні 1968 року у вищих учбових закладах. Порядок його проведення встановлюється ректорами, кафедрами супільних наук і комітетами комсомолу вузів. За рішенням конкурсної комісії кожного вузу кращі наукові студентські роботи подаються на міський, обласний, республіканський конкурси.

Другий тур проводиться в травні-червні 1968 року міськкомами і обкомами ВЛКСМ.

Третій тур конкурсу відбудеться в жовтні-листопаді 1968 року в формі Всеоюзної наукової конференції студентської молоді в Московському університеті.

Кращі студентські роботи будуть опубліковані в спеціальних збірниках і брошурах, а також у вигляді окремих статей та матеріалів.

* * *

Положення про порядок оформлення і подання наукових студентських робіт до центрального жюрі Всеоюзного конкурсу буде опубліковано в найближчих номерах газети.

КОРОТКО

В ЖЕ три тижні йдуть заняття на другому потоці факультету підвищення кваліфікації викладачів супільних дисциплін середніх спеціальних учбових закладів. На цьому потоці удосконалюють свої знання 47 викладачів, які прибули до нашого університету з всіх областей України.

* * *

У ЧЕРВОНОМУ кутку гуртожитку № 1 (вул. Пастера, 29) лекцію про міжнародне становище прочитав для

студентів доцент Я. Штернштейн. Він відповів також на численні питання, звязані з боротьбою в'єтнамського народу проти агресорів США і з становищем на Близькому Сході.

В. БЛОШЕНКО.

* * *

ІНТЕРЕСНІ змагання проходитимуть в дні зимових канікул в спортивному залі ОДУ. Тут відбудеться традиційна товариська зустріч з художньою гімнастикою університетських команд міст Москви, Ленінграда, Києва, Тбілісі, Тарту і Одеси. Змагання триватимуть два дні — 4 і 5 лютого.

СИН НАРОДУ

Володимир Сосюра! То світ незображенних поетичних мрій, музика слова, краса людської душі, велич ідейного змісту. Таким ввійшов поет в життя нашого покоління. Таким він повстав на заняттях спеціального семінару другого курсу українського відділення філологічного факультету, вшановуючи світлу пам'ять митця в зв'язку з 70-річчям від дня народження.

Друкуємо уривки з рефератів студенток Нелі Поляк та Лариси Караман, прочитаних на цьому семінарі.

В ЮВІЛЕЙНОМУ році ми з особливою гордістю згадуємо про тих поетів і письменників, творчість котрих в грізні часи революції і громадянської війни допомагала нашему народові відстоювати свободу і незалежність своєї держави. Створюючи живі, повнокровні образи бійців за народне щастя, вони тим самим відповідали на злободенні питання життя того часу. Серед таких поетів одне з почесних місць належить українському радянському письменникові В. М. Сосюрі.

Ми пишемося тим, що саме на Україні народилася і змужніла така людина — поет з багатогранним ліричним обдаруванням, відомий широко не тільки в нашій країні, а й далеко за її межами.

Не випадково тема революції і громадянської війни є однією з головних в творчості В. М. Сосюри. Він — вірний син свого народу, своєї Вітчизни, полум'яний борець і поборщик революції.

Вже в ранній період своєї творчості поет закликає боротися за Радянську Україну, він славить рідну землю, Вітчизну, де перемагає влада Рад.

Поема В. Сосюри «Червона зи-

ма» відкриває новий творчий етап поета. В ній закладені основи народності, партійності, глибокої ідейності поета.

В поемі зображені героїчні події тих незабутніх днів, коли молода Радянська країна в жорстоких боях відвоювала світлу долю майбутніх поколінь. У кількох рядках поетично зображені пере-

ської війни пішла захищати здоровтя Жовтня.

В. М. Сосюра написав і ряд інших поем, в яких розкриває тему революції і громадянської війни, показує керівну роль партії. Це такі поеми, як «1917 рік», «1871 рік», «ДПУ», «Оксана», «Залізниця» та інші.

Революція... Громадянська війна... Стікала кров'ю молода Радянська країна. Велика віра в себе, в таких, як сам, в народ погрібна була на той час кожній людині. І натхненний голос поета, непохитність і віра, що звучать в його творах, були як кисень для всіх, вони надихали люд, вселяли віру.

Тоді наша країна тільки починала розвиватись, вона була ще молодою державою, а зараз її — п'ятдесят... І хіба можна сказати, що поезії поета-патріота В. М. Сосюри не актуальні в наш, 1968 рік? Хіба скінчилася боротьба? Боротьба не закінчується, вона йде, йде за комунізм. А ми дивимось в геройче минуле, вчимось в нього, черпаемо натхнення в наших батьків і братів, що все віддали боротьбі за наше щасливе життя. І ми горді за нього, за те Червоне і прекрасне минуле.

Н. ПОЛЯК.

СПІВЕЦЬ РЕВОЛЮЦІЇ

можний рух революційних лав:
«Громом молодим котилося
над нами,
лунало на ланах: «Вперед
за владу Рад!»

Ліричний герой «Червоної зими» — це простий юнак, шахтар, один з мільйонів молодих робітників, які зі зброєю в руках захищали Радянську владу від сил контреволюції. Це носій чудових якостей трудової молоді, запальної і мужньої, яка в перші ж дні громадян-

яких ще не встигли змініти крила, злетілись на поклик Олега Кошового «німецьке скинути ярмо». Всі як один поклялися комсомольці йти на бій. Клятва торкнулася ніжних струн душі, а серце сказало:

«Готов за волю щохвилини
Життя віддати молоде».

Тісно стало крилатій клятві в кімнаті, поплила вона у віки, у наше квітуче сьогодні, у зоряне майбутнє.

Життя не вб'еш. Воно вируватиме кожною жилкою, кожним атомом. Тектимуть ріки в пустинях, плавтимуть кораблі в міжплатнетних морях, щаслива юнь крокуватиме по планеті.

Л. КАРАМАН.

У ВИРІ ВІЙНИ

В ПІНА! Вона вірвалась, розметала долі людей. Спомін розмірну обличчя Батьківщини. Щодня боронити мир йшли все нові і нові захисники. В тривозі і неспокой і син України — Володимир Сосюра. Поета не покидає думка: якої вогненної мови знайти йому. Пульсую хвилююча думка, серце рветься на фронт. Нарешті, така нагода трапилася. В 1942 році активний учасник громадянської війни іде на фронти Великої Вітчизняної.

З віршами В. Сосюри йшли у бій, кидалися в атаки. Рядки поезії, продиктованої серцем, бриніли в повітрі як бойовий клич. Іх чекали, ними дорожили.

...Поема «Син України». Що стопінка, то славний літопис про вірність і відвагу. Ось в обличчя дихаютьтиша та спокій. Далі — дитинство та юність героя, які нічим не різняться від сотень його ровесників.

«І от він там, де нюють кулі. У перехресному рою», він у бою, де білий сніг покрили чорні плями — вороги. Не люди, а плями, які потрібно змивати, зчищати з тіла нашої Вітчизни.

...Оточення. Тривога лещатами стискує серце. Стаете моторошно. Забуто про іжу і сон. Думка,

як гостра блискавиця, пронизує серце, відбивається в мозку: «Ми не повинні залишати, ми повинні визволяті».

Тему Великої Вітчизняної війни розробляє автор і в поемі «Мій син», яка має багато автобіографічного.

Інше враження справляє поема «Безсмертні», написана за величинам серця. І хоча герой загинув у кривавій борні, але вони безсмертні.

Любов до Батьківщини, до її визволителів, до партії Леніна, романтика звучання роблять поему цікавою і змістовою. Орлята, у

ПОЕТ Володимир Сосюра не раз приїжджає до Одеси. Бував він і на філологічному факультеті нашого університету. В один з візитів Володимир Миколайович подарував студентам збірник своїх творів з автографом, який ми і відтворюємо:

Дорогий подарунок поета зберігається в кабінеті української літератури філологічного факультету.

І. Сосюра
14.11.60

В ФОНДАХ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ

СЕРЕД 340 нових книг, що надійшли до наукової бібліотеки за останній час, є література з суспільно-політичних, природничих і гуманітарних наук.

Увагу читачів привертає підготований Всесоюзною державною бібліотекою іноземної літератури бібліографічний вказівник під заголовком «ВЕЛИКАЯ ОКТЯБРЬСКАЯ СОЦІАЛІСТИЧЕСКАЯ РЕВОЛЮЦІЯ В ЗАРУБЕЖНОЙ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛІТЕРАТУРІ И ПУБЛІЦИСТИКЕ». В

посібнику зібрана бібліографія творів, прекладених на російську мову.

В Москві видано переклад з української мови книги І. І. Басса «ХУДОЖЕСТВЕННАЯ ПРОЗА ИВАНА ФРАНКО». В збірнику «ПРОБЛЕМЫ РОМАНТИЗМА», складеному У. Р. Фохтом, зібрані грунтовні статті про російську літературу XIX століття.

Антична література представлена новим виданням «ИЛИАДЫ» та «ОДИССЕИ» Гомера, що вийшло в серії «БІБЛІОТЕКА ВСЕМИРНОЇ ЛІТЕРАТУРИ».

М. КИРИЧЕНКО.

ПРО ОПОРТУНІЗМ І ЛІБЕРАЛІЗМ

СЛОВО ПРО СЛОВО

В газетах часто зустрічаються слова «опортунізм» і «лібералізм». Яке походження цих слів?

Студент Б. ВОРОНКІН.

Даємо відповідь на це питання.

У ПОШІРЕННІ ідей марксизму-ленінізму завжди велику роль відіграла мова пропагандиста, агітатора. В. І. Ленін постійно давав про точність, ясність мови, завжди виступав проти дзвінкої фрази й пустослів'я. Мова його творів є переконливим доказом цього.

Уже в перші роки своєї революційної діяльності В. І. Ленін рішуче виступав проти опортунізму і опортуністів у теорії і практиці робітничого руху. А де ж взялися слова «опортунізм, опортуніст? В якому значенні вони вживались і вживаються?

Слови опортунізм і опортуніст утворились у XIX ст. у французькій мові від основи латинського слова оппортунус — «зручний, підхожий, придатний, вигідний» — з допомогою суфіксів -ізм, -іст. Первісне значення їх було таке:

опортунізм — ведення ділових, виробничих, комерційних справ з урахуванням ситуації, обставин моменту на користь цим справам; угодовство;

опортуніст — особа, яка веде ділові виробничі, комерційні справи з урахуванням ситуації, обставин моменту; угодовець.

Наприкінці XIX ст. ці слова з виробничо-комерційної лексики перейшли в лексику суспільно-політичну, набувши в ній уже іншого значення. Так, у марксистській літературі слово опортунізм стало вживатися у значенні — «політика пристосування, угодовства й підкорення класових інтересів пролетаріату, трудящих інтересів буржуазії, політика зради інтересів трудящих», а опортуніст — «особа, що поділяє й проводить таку політику; угодовець». До речі, українські слова угодовство — опортунізм; угодовець — опортуніст досить точно передають значення цих іншомовних слів. Слови угодовство, угодовець утворились шляхом суфіксації від основи праслов'янського слова годити, вживаного в значенні «пристосуватися», «ураховувати придатний для справи час».

В. І. Ленін у статтях «Російський радикал мудрий по шкоді» (1906 р.) та «Війна і російська соціал-демократія» (1914 р.) так охарактеризував опортунізм і опортуністів:

«Опартунізм є принесенням триваших і істотних інтересів партій в

жертву її хвилинним, минущим, другорядним інтересам»; «Не можна виконати завдання соціалізму тепер, не можна здійснити справжнє інтернаціональне згуртування робітників без рішучого розриву з опортунізмом і роз'яснення масам неминучого його фіаско»; «В дійсності формальна належність опортуністів до робітничих партій нітрохи не усуває того, що вони є—об'єктивно—політичний загін буржуазії, провідники її впливу, агенти її в робітничому русі».

На початку ХХ ст., в період націвняння революції 1905—1907 рр., В. І. Ленін викрив реакційну суть буржуазного лібералізму.

Слово лібералізм утворилось у XVIII ст. у французькій мові з допомогою суфікса -ізм від основи латинського слова лібераліс — «вільний необмежений, незалежний» — спочатку, малося на увазі, громадянин, а потім — образ думок. І в іншомовних словниках довгий час слово лібералізм перевідалось одним словом — «вільнодумство». Так пояснювати це слово вигідно було буржуазії.

В. І. Ленін у багатьох своїх творах викрив антинародну суть буржуазного лібералізму, вільнодумства. За його словами, лібералізм — це буржуазна політична ідеологічна течія, що відстоює необмежену свободу тільки для підприємництва, торгівлі, течія, що обороняє індивідуалізм, парламентський державний лад, формальну буржуазну демократію, заперечуючи, водночас, класову боротьбу.

У 1908 році «Франкфуртська газета», орган німецького лібералізму, відмічаючи 25 роковини смерті К. Маркса, писала: «Поки соціал-демократія шанує Маркса, доти вона не позбудеться ідеї класової боротьби, і всіх інших речей, які таким важким роблять завдання жити разом з нею». Навівши цю цитату, В. І. Ленін так охарактеризував лібералізм і лібералів «Ви чудово висловили, панове, суть буржуазної науки, буржуазного лібералізму і всієї його політики».

Ленінська характеристика опортунізму та лібералізму не втратила своєї актуальності й злободеності і в наш час.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, комітета ЛКСМУ и профкома Одесского ордена Трудового Красного Знамени Трудового Красного Знамени

БР 02038

государственного университета им. И. И. Мечникова, гор. Одесса. Адреса редакції: Одеса, вул. Петра Великого, 2.

Зам. № 115—1000.

СЕСІЯ?

ВИ ВТОМИЛИСЬ? УСМІХНІТЬСЯ!

На іспитах

СТУДЕНТИ ПРО СЕБЕ

ВІКЛАДАЧ: — Ви читали «Як гартувалася сталь»?

СТУДЕНТ: Ні, я уважно слідкую за художньою літературою, а до технічної руки не доходить.

ПРОФЕСОР: — Чому ви, юначе, хвилюєтесь? Бойтесь моїх запитань?

СТУДЕНТ: — Запитань? Ні. Я боюсь своїх відповідей.

ВІКЛАДАЧ: — На екзамені, молодий чоловіче, як у театрі. Ви — актор, а я — глядач.

СТУДЕНТ: — Чудово! Тоді я покличу суплер!

ВІКЛАДАЧ: — Як можна на іспит з'являтись не підготовленим?

СТУДЕНТ-ВЕЧІРНИК: — Ко ли ж тут учиться, я працюю.

ВІКЛАДАЧ: — Але багато ваших товаришів теж працюють і працюю непогано поєднують з навчанням.

СТУДЕНТ: У них є час поєднувати, а в мене немає.

НА ЛЕКЦІЇ

— Поглянь, — штовхає ліктем студентка свого сусіда. — Цей тип, що сидить перед нама, спить.

— І через це ти мене розбудила?

МОЖНА НЕ БОЯТИСЯ

Звичай голити бороду вперше запровадив Олександр Македонський. Під час рукопашного бою вороги хапали його солдатів за бороди, через це Олександр наказав усім воїнам голитися.

МАТЕРІАЛ ДЛЯ ПІСЕНЬ

Петрарку запитали, чому він не одружиється з Лаурою, якій присвятів уже чимало ніжних пісень.

— Де ж я тоді братиму матеріали для своїх ніжних пісень? — відповів поет.

МОЖНА НЕ БОЯТИСЯ

Одного разу Ернеста Хемінгуея, відомого американського письменника, який щойно повернувся з Африки, запитали:

— Чи правда, що коли ходити з ліхтарем, то левів можна не боятися?

— Це залежить від швидкості ходи, — відказав письменник.

ПРОФЕСІЯ БОГА

Коли один релігійний філософ умовляв Гейне повернутися

ЧИ ЗНАСТЕ ВИ, ЩО...

● перші в світі курси друкарок були створені у Нью-Йорку 1881 р. Цікаво, що першими учнями цих курсів були... чоловіки. Жінки вважали, що друкування на машині — чоловіча справа.

● у Чехословаччині проживає понад сто тисяч громадян, які мають прізвище Новак. У країні зареєстровано лише футбольісти з цим прізвищем понад дві з половиною тисячі.

● найважчя в світі грошова монета була випущена в 1659 році в Швеції. Вона важила 17,5 кілограма. Монета була виготовлена з міді і мала вагість десять доларів.

● тубільці острова Андамен, що міститься в Бенгальській затоці, справляють весілля досить незвичним чином: родичі жениха й молодої зираються разом і починають голосити. Після закінчення цієї процедури молоді проголошуються подружжям.

СКРОМНІСТЬ

— Кажуть, у всіх великих людей був поганий почерк.

— Ну, я б не сказав, що він у мене поганий.

ЦІКАВІ БУВАЛЬЩИНИ

ЗВІЧАЙ ГОЛИТИСЯ

Звичай голити бороду вперше запровадив Олександр Македонський. Під час рукопашного бою вороги хапали його солдатів за бороди, через це Олександр наказав усім воїнам голитися.

МАТЕРІАЛ ДЛЯ ПІСЕНЬ

Петрарку запитали, чому він не одружиється з Лаурою, якій присвятів уже чимало ніжних пісень.

— Де ж я тоді братиму матеріали для своїх ніжних пісень? — відповів поет.

МОЖНА НЕ БОЯТИСЯ

Одного разу Ернеста Хемінгуея, відомого американського письменника, який щойно повернувся з Африки, запитали:

— Чи правда, що коли ходити з ліхтарем, то левів можна не боятися?

— Це залежить від швидкості ходи, — відказав письменник.

ПРОФЕСІЯ БОГА

Коли один релігійний філософ умовляв Гейне повернутися

до лона церкви, щоб заслужити собі прощення бога, поет відповів:

— Бог і так простить мене, це його професія.

ПРО ПАМ'ЯТЬ

Дж. Бартлей читав студентам лекції з теми: «Як розвинути свою пам'ять». Йому вдалося, однак, прочитати тільки половину лекції. Під час перерви жартівники-студенти взяли з кафедри папірці з тезами, а без них професор не зміг згадати, про що говорили далі.

Редактор Ю. ВАЙСБЕЙН.